

1785121	BLAUWTONG: MONSTERNEMING EN ANALYSE BIJ EEN VERDENKING	
Doel Dit instructie beschrijft de monsternemingen en analyses die moeten worden uitgevoerd bij een van blauwtong verdacht dier.	Versie datum: 25.07.2023 versienummer: 1 verwijzing: 1785121 v1	
Bijlagen aan dit document 1. Symptomen en klinische diagnose	Referentiemateriaal - Verordening 2020/687 - KB van 7 mei 2008	Bestemd voor - LCE - erkende dierenartsen - DGZ, ARSIA, Sciensano

Context

Blauwtong (BT) is een ziekte bij herkauwers die wordt overgebracht door vectoren (Culicoides sp.). De ziekte wordt ingedeeld in categorie C van de Animal Health Law. Dit betekent dat het FAVV maatregelen neemt om te voorkomen dat BT zich verspreidt naar andere Lidstaten. Het toezicht op een klinische verdenking van BT is een onderdeel van deze maatregelen.

De symptomen van BT zijn samengevat in [bijlage 1](#).

Op een bedrijf of een andere plaats waar zich één of meer klinisch verdachte dieren bevinden, dient de dierenarts monsters te nemen bij maximum 3 van de **verdachte dieren** om de verdenking te laten onderzoeken.

Monsterneming

Tenzij de LCE beslist om deze zelf uit te voeren, wordt een monsterneming bij een verdacht dier uitgevoerd door een erkende dierenarts.

Deze neemt twee volledig gevulde buisjes bloed:

- [een droog buisje](#) voor serumonderzoek met behulp van de ELISA,
- [een buisje met EDTA](#) voor een virologisch onderzoek met behulp van de PCR.

Bij een dood dier kunnen als alternatief voor de bloedmonsters eventueel de [milt](#), de [mandibulaire lymfeganglia](#) of [letsels van de mondslijmvliezen](#) worden genomen.

De dierenarts maakt de monsters onmiddellijk over aan DGZ of ARSIA. De monsters moeten vergezeld zijn van een behoorlijk ingevuld [analyseaanvraagformulier](#) van Sciensano waarop alle relevante gegevens in verband met de verdenking zijn ingevuld. In vak 1 – “Reden waarom u de analyse aanvraagt”, het item “Verdenking (verdachte symptomen)” aanvinken en de symptomen vermelden.

De dierenarts vult samen met de verantwoordelijke van de dieren het [formulier voor de verplichte melding van een aangifteplichtige dierziekte](#) in en stuurt het ondertekende formulier door naar de LCE. Meer info vindt u [hier](#).

De kosten van het bedrijfsbezoek en de monsternemingen door de dierenarts zijn ten laste van de verantwoordelijke.

Analyse

Het referentielaboratorium van Sciensano voert alle analyses van de verdachte monsters uit. DGZ en ARSIA conditioneren de monsters alvorens deze over te maken aan Sciensano.

De verdachte monsters worden prioritair behandeld. Tenzij de LCE anders beslist, dienen er evenwel geen bijzondere schikkingen voor het vervoer naar Sciensano te worden getroffen en kunnen DGZ en ARSIA de (geconditioneerde) monsters, vergezeld van het aanvraagformulier, via de dagelijkse ophaaldienst verzenden. De laboratoria melden de resultaten van de analyses volgens de afspraken gemaakt met het FAVV.

Het FAVV neemt de analysekosten van de verdachte monsters ten laste volgens de afspraken gemaakt in het kader van de conventies met DGZ, ARSIA en Sciensano.

Monsters, die niet vergezeld gaan van een behoorlijk ingevuld analyseaanvraagformulier van Sciensano, worden niet als monsters van verdachte dieren beschouwd. De analyse van deze monsters gebeurt op kosten van de verantwoordelijke.

Toepassing

Deze instructie is van toepassing vanaf 26.07.2023.

blauwtong
SYMPTOMEN EN KLINISCHE DIAGNOSE

Toepassing van verordening 2020/687 en het KB van 7 mei 2008 betreffende de bestrijding en uitroeiing van blauwtong

Causaal agens

BT wordt veroorzaakt door een orbivirus en kent 24 serotypes.

De incubatietijd bedraagt gemiddeld 5 tot 10 dagen, maar de eerste klinische tekens kunnen al vanaf de tweede dag of pas vanaf twintig dagen na besmetting optreden. De morbiditeit is zeer hoog bij besmette schapen, terwijl runderen en geiten veelal alleen asymptomatisch, hetzij veel minder ernstig en kortstondiger worden aangetast.

Acute symptomen bij schapen

Bij schapen ontwikkelt de ziekte zich veelal acuut. In gebieden waar een BTV enzoötisch aanwezig is en bij rustieke rassen is echter een subacuut verloop mogelijk.

Eerste week

- koorts met temperaturen tot 42°C;
- depressie en anorexie;
- stomatitis met verzwerende necrose (congestie, kleine bloedingen, verzwering en necrose) t.h.v. de snuit, de lippen, het tandvlees en de mondholte;
- opgezwollen kop, vnl. t.h.v. de lippen, de onderkaak en de tong; soms uitgebreid over de hele kop, in het bijzonder de oogleden en de oren;
- blauw gekleurde tong is niet altijd aanwezig, in tegenstelling tot wat de naam van de ziekte laat vermoeden;
- ptyalisme, snot, traanproductie: afscheidingen en uitscheidingen worden bloederig en etterig met korstvorming.

Tweede week

- motorische symptomen: kreupelheid of zelfs immobiliteit veroorzaakt door artritis en letsels door pododermatitis en door congestie en verzwering van kroonranden;
- degeneratieve myositis en ten slotte een ernstige spieraantasting: stijve ledematen, torticollis, gekromde rug;
- abortus en woluitval (t.g.v. congestie) zijn mogelijk;
- mortaliteit kan oplopen tot 60% van de getroffen dieren;
- eventuele complicaties, o.a. aandoeningen van de longen en het spijsverteringskanaal (bijv. hemorragische diarree) en ev. superinfecties door andere ziektekiemen.

Vanaf de derde week

- Langzaam herstel.

Meest voorkomende symptomen bij runderen, geiten en herten

- kortstondige temperatuurverhoging;
- abortus en misvormingen (hersenvoerzucht, kleine kop, blindheid, misvorming van ledematen of kaak) als gevolg van infectie in utero;
- de acute vorm, gelijklopend met de beschrijving voor schapen, kan voorkomen; bij melkvee is daarbij een verminderde melkgift opvallend.

Letsels bij autopsie

- oedeem, bloedingen, petechiën, ecchymosen kunnen in alle weefsels voorkomen;
- bloedingen ter hoogte van de aderwand onderaan de longader zijn dikwijls aanwezig;
- spierdegeneratie met marmerachtig en grijsachtig uitzicht;
- andere letsels in verband met de hierboven gegeven beschrijving.

Differentiële diagnose

- besmettelijk ecthyma, necrobacillose
- mond- en klauwzeer
- overgevoeligheid voor licht
- vesiculaire stomatitis
- pneumonie
- polyarthritis, rotkreupel, abcessen aan de hoef
- vergiftiging (met name door planten)
- pest van kleine herkauwers
- coenurosis
- epizoötische hemorragische ziekte
- boosaardige catarraalkoorts
- BVD
- IBR
- PI3
- actinobacillose

Foto's van de klinische tekens van BT (bron: ARSIA)

